ANUL XXV.—No. 47.—Duminecă 18 Februarie 1907.

5 bani în România.—10 bani în streinătate

ABONAMENTE
ROMÂNIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

Monumentul lui Kosciusko pentru oraşul Washington. — (Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Sâmbătă, 17 Februarie. — Mart. Teodor Tiron

Catolic

Sâmbătă, 2 Martie. — Simplicius

Soarele răsare 6.53; apune 6.03

Bucureşti. 17 Februarie.

VIITOAREA CONVENŢIE
cu Austro-Ungaria

Din cele ce au transpirat până acuma cu privire la intenţiile cercurilor oficiale austro-ungare faţă cu negocierile pentru reînoirea convenţiei comerciale cu România, s'ar părea hotărît, în primul rând, că nici o concesie Austro-Ungaria n'ar putea să facă în ce priveşte taxele vamale pe grâne, în deosebi pe grâu, porumb şi orz. Mai curînd — s'a zis—s'ar putea face oare-cari înlesniri chiar importului de vite (dacă nu s'ar împotrivi Germania !)—în ce priveşte însă grânele, — nici o speranţă !

Dar iată că printr'o propunere ce s'a făcut zilele trecute în Camera din Budapesta, se accentuiază o stare de lucruri, despre care de alt-fel aveam cunoştinţă bună mai de mult, şi noi şi vecinii noştri unguri,—şi care ne înfăţişează chestiunea exportului grânelor noastre în Austro-Ungaria cu totul sub o altă faţă. Propunerea este ca să se restitue morilor (ungureşti) cari vor aduce grâu *străin* şi vor dovedi că aŭ exportat, în schimb, făină, taxele ce vor fi plătit pentru importarea aceluĭ grâu.

Ce însemnează aceasta ? Însemnează că însăş morile ungureşti aŭ nevoie de a importa grâu *străin*, — şi se ştie că sub această denumire nu se înţelege altul de cât grâul glutinos românesc, fără de amestecul căruia făina ungurească nu mai are aproape nici un succes pe pieţele europene.

Se pare chiar că chestiunea aceasta se prezintă pentru morile ungureşti sub un aspect mai grav de cât se credea până acum. Economişti unguri dau alarma că exportul făinei ungureşti scade de când nu li se mai îngăduie să aducă grâu *străin*... Piaţa Elveţiei e pierdută, în Germania se cumpără din ce în ce tot mai puţină făină ungurească... Singură Austria a fost năpădită, având să sufere, drept consecinţă, ruina propriului ei morărit.

Este o stare de lucruri care nu poate să mai dureze ; de alt-fel, nu de azi de eri, ci din vreme morarii unguri aŭ spus lămurit că prevăd *ruina* pentru cazul când nu vor mai putea fabrica făina în vechile condiţii, — adică cu amestec de grîu românesc. Ei aŭ atras atunci şi atenţia *agrarilor* că nu poate fi nici în interesul lor compromiterea făinei ungureşti în străinătate, — şi lucrul e lesne de înţeles.

Aşa dar, este de prevăzut că, cu toată aţitudinea la părere intransigentă a oficialităţii austro-ungare, se va căuta totuşi o modalitate de a se înlesni intrarea grâului românesc în monarhia vecină, cel puţin pentru morile de acolo.

Este bine de ştiut lucrul acesta şi este bine de reţinut din partea delegaţiei noastre pentru negocierea viitoareĭ convenţii.

O CUGETARE PE ZI

Natura şi arta, combinate, aŭ făcut din femee o enigmă pentru mâncarea nezaplicabilă.

DIN SERBIA

(Corasp. particulară a ziarului «Universul»)

Belgrad, 13 Februarie.

Astă-zi, Scupţina a votat cu unanimitate de voturi (104) convenţiunea comercială cu România.

După cum ştiţi această convenţiune a fost încheiată pe baza clauseĭ naţiuneĭ celeĭ mai favorizate. Cauza pentru care nu s'a încheiat o convenţiune tarifară este foarte simplă : România ca şi Serbia fiind două ţări eminamente agricole aŭ aceleaşi produse pentru care fie-care caută debuşeuri. Or o convenţiune tarifară presupune care-cari concesiuni pe care, de astădată, noĭ nu le puteam acorda sârbilor, siliţi de nevoia de-a proteja produsele noastre similare ; cu atât mai mult în schimb nu puteam căpăta nimic din partea sîrbilor.

Aşa, bună-oară, sîrbii cereaŭ avantagiĭ pentru exportul cărbunilor, vinurilor şi a frînghieriei.

Avantagiile pe care le-am fi acordat cărbunilor, ar fi fost în desavantajul industrieĭ noastre petrolifere.

Petroleul produce destule reziduri cari pot înlocui cu succes cărbunii. Dacă s'ar fi acordat avantagiĭ vinurilor sârbeşti, s'ar fi lovit în podgoriile noastre ; iar frânghiile ar fi lovit atât pe cultivatorii de cânepă cât şi fabricele de frânghiĭ care s'aŭ înfiinţat în ultimul timp.

Ceva mai mult, dacă delegaţii noştri ar fi acordat aceste avantagii—la care ţineaŭ şi insistaŭ aşa de mult delegaţii sârbi, în schimb nu ne am fi ales cu nimic fiind-că sârbii n'ar fi avut cu ce ne compensa.

Este adevărat că în România există câte-va articole industriale care pot găsi debuşeuri în Serbia, dar acestea numaĭ în caz de războiŭ vamal dintre Austro Ugaria şi Serbia.

Dacă însă s'ar încheia între aceste ţări o convenţiune fie chiar pe baza clauseĭ naţiuneĭ celeĭ mai favorizate, atunci Austro-Ungaria ar fi beneficiat de reducerile ce eventual s'ar fi făcut articolelor noastre industriale. În acest caz comercianţii sârbi n'ar fi stat nici un moment la îndoială de-a continua relaţiile cu ceĭ din Austro-Ungaria, din cauza cunoscutelor facilităţi de care se bucură (credit etc.) şi pentru motivul că obiciuinţa este o a doua natură la om.

Iată dar cum în acest caz am fi fost păcăliţi.

În cât priveşte pe industriaşiĭ noştri este timpul să studieze noile convenţii comerciale pe care Serbia le-a încheiat cu Germania, Anglia, Franţa, Italia şi Turcia ca să vază care din articolele noastre, beneficiând de clauza naţiunei celeĭ mai favorizate, ar putea — profitând de faptul că România este mai aproape de Serbia de cât toate celelalte ţări—să concureze cu articolele acelor ţări şi să găsească debuşeuri în Serbia.

Poate că însumi să înlesnesc, mai târziu, această încercare prin coloanele „Universului" ; de o cam dată atrag atenţia fabricanţilor noştri de zahăr, sticlărie, uleiuri, conserve, pietrărie, sîrmă şi cuie, orez cojit etc., cari cred că vor găsi articolele lor prevăzute în tratatele deja încheiate, cu numitele ţări şi cari cu puţină bună-voinţă ar putea să aranjeze pieţele Serbieĭ.

De alt-fel ei aŭ toate şansele şi prin faptul că noĭ avem un serviciu de navigaţiune fluvială care ar putea să le facă toate înlesnirile.

* * *

La dezbaterile care s'aŭ deschis cu ocazia încheieriĭ convenţiunei de mai sus, deputatul socialist Liapcevici a observat guvernului că n'a luat nici o măsură de a salvgarda interesele miilor de muncitori agricoli sârbi care lucrează pe la moşiile din România şi care ar fi trataţi ca nişte sclavi. La această discuţie aŭ luat parte mai mulţi deputaţi ; cu toţii aŭ descris suferinţele acestor lucrători, cari ar fi bătuţi cu bidiul de către administratorii moşiilor ; hrăniţi cu pâine de cereale le pe care refusă a le mânca porcii şi în sfârşit, cam sleiţi de oboseală şi de suferinţă, când se întorc în patrie, ori sucumbă, ori devin impropriĭ pentru muncă.

Tabloul în care a fost prezintată

în această ocasie de administraţia noastră este din cele mai degragatoare.

După ce vor apare desbaterile stenografiate, vi le voiŭ trimite în traducţiune. **Dam.**

Noŭ curent de emigrare

Iniţiativa unor tineri evreĭ.— Scopul emigrărei. — Evreiĭ din Iaşi şi ceĭ din Rusia. — Mijloacele de emigrare.— Când vor emigra.—Scrisori din America.— Unde vor emigra.-Alte amănunte

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Iaşi, 15 Februarie.

Spusesem că mai mulţi tineri evreĭ din localitate vor să reînceapă un noŭ curent de emigrare.

In adevăr, de câte-va zile, curentul de emigrare, puţin dămolit în ultimul timp, a început din noŭ să se afirme şi pare a câştiga proporţiuni în masa populaţiuneĭ evreeşti din localitate, şi cu deosebire printre meseriaşi.

Propaganda, după cum am spus, e făcută de mai mulţi tineri evreĭ, în mare parte meseriaşi, cari, după cât ştiŭ, se pregătesc să lanseze un apel în acest scop.

Având o convorbire cu câţi-va din aceştia, ei mi-aŭ afirmat că vor să înceapă curentul de emigrare din cauza lipseĭ de lucru şi în afară de aceasta mulţi din ei având rude în Rusia, acestia din urmă din cauza evenimentelor ce se petrec acolo sunt nevoiţi să emigroze în America şi ca atare se simt obligaţi să'i urmeze.

Ei se vor constitui mai întâi într'un grup, care va face apel la societatea „Ica", spre a le veni în ajutor, pentru ca în cursul luneĭ Martie saŭ în Aprilie să emigreze.

Ceĭ cari aŭ rude în Rusia vor aştepta sosirea acestora în localitate, de unde apoĭ vor lua drumul împreună spre Predeal.

Pornirea iniţiatorilor noului curent de emigrare e cu atât mai animată, cu cât unii din ei aŭ primit multe scrisori de la rudele şi cunoscuţii lor aflători în America, prin care sunt îndemnaţi să vină acolo, unde e mult de lucru şi banul se câştigă mai uşor.

Aşa, doui lucrători croitori Aron Moscovici şi Iosef Leibu, plecaţi acum două ani în America, s'aŭ stabilit la New-York şi astăzi, pe lângă că aŭ câte un magasin de haine gata, dar dispun de o avere frumuşică.

Noul curent de emigrare, după cât ştiŭ, nu se va îndrepta spre New-York, ci spre California şi în special spre San-Francisco, unde se află multe familii evreeşti din România şi mai ales din Iaşi, care şi-aŭ format un cartier anume şi toţi o duc foarte bine.

Până acum iniţiatoriĭ noului curet de emigrare sunt în număr de 15, din cari aproape jumătate sunt meseriaşi, croitori şi cismari.

Voiŭ ţine în curent pe cititorii „Universului" cu demersurile ce le vor lua aceştia. **Micreanu.**

Monumentul lui Kosciusko pentru oraşul Waschington

— Vezi ilustraţia —

Pentru frumoasa piaţă Lafayette din oraşul Waschington, capitala Statelor-Unite, se plănueşte aşezarea monumentului eroului polon Kosciusko, fost dictator al republiceĭ poloneze, care şi-a câştigat primiĭ laurĭ în America, unde plecase ca inginer şi comandant al artilerieĭ. Retragerea de la Delaware şi alte fapte eroice îi păstrează şi în America o amintire glorioasă.

Autorul acestuĭ monument e sculptorul Stanislau, cavaler de Lewandowski, născut în Polonia ruseacă la 1860.

Eroul Kosciusko este reprezintat ca purtătorul unei singure idei : „Prin libertate la cultură".

El poartă sabia ca un instrument inevitabil pentru îndeplinirea acesteĭ idei.

TRIBUNA LIBERA

Scumpirea lemnelor

In coloanele ziarului d-voastre s'a tratat încă de la început şi cu multă competinţă chestiunea ce ne interesează pe toţi de aproape : scumpirea lemnelor în Capitală şi care ne îndeamnă de a căuta adevăratele cause ale acesteĭ scumpiri, zic în Capitală, pentru că Capitala formează preţurile pentru împrejurimi şi este foarte natural ca eŭ, negustor de lemne din Piteşti bunioară, să nu vind stânjenul de lemne acolo pe preţul de 30—35 de leĭ, cum se vindea până în ast-timp, când la Bucureşti obţin 80 de leĭ, din care sumă scăzênd transportul pe C. F. şi alte cheltueli circa 20—22 de leĭ la stânjen, cu singurul desagrament de a aştepta vagoane disponibile. Ast-fel staŭ lucrurile şi pentru adeverirea lor nu voiŭ reaminti de cât faptul că la Piteşti până în toamna anuluĭ 1906 se vindeaŭ lemnele cu 30—32 de leĭ stânjenul, la Ploeşti cu 35, la Târgovişte şi Găeşti cu 28—34 de leĭ, pe când astă-zi aceleaşi lemne se plătesc cu 40—45 de leĭ, cu toate că încă se mai găsesc şi astăzi păduri la o depărtare de 10—15 km. de aceste localităţi şi de C. F. R., unde se vinde stânjenul de pădure (care e mult mai mare de cât cel obicinuit), cu 18 şi chiar cu 16 leĭ pe loc.

Din aceasta tragem logica concluzie în primul rînd că causa principală nu este scumpirea pădurilor, ci din contra, din pricină că s'aŭ scumpit lemnele, prin excepţiune s'aŭ scumpit şi unele păduri, cari prin situaţiunea lor aŭ avantagiul de a fi mai lesne de exploatat ; iar în al 2-lea rînd că adevărata causă este greutatea ce întâmpină pădurarii în anii de belşug cu tăerea pădurilor, căci bratele sunt chemate în primul rînd la câmp, unde vădit se simte lipsa lor pe ast-fel de timpuri şi anul acesta s'a plătit şi câte 12 leĭ pogonul de secerâ,—cu transportul lemnelor la gară şi greutatea ce întâmpină negustorii cu transportul lemnelor pe calea ferată.

Observaţiunile făcute ne învaţă că *în anii* de belşug, în provinciĭ

mai cu seamă, nu se mai găsesc servitorĭ de cât cu foarte marĭ greutăţi, transporturile se scumpesc, mişcarea ţăranilor din partea deluroasă a ţăreĭ spre câmp, unde de obiceiŭ se duc pentru a găsi de muncă este mai mică, pentru că ţăranul nostru când are în ogradă porumb de ajuns pentru hrana luĭ şi alor săĭ, când are fin pentru vite, se lasă greoĭ ; românuluĭ îi lipseşte spiritul economic şi aceasta aŭ explicat-o altiĭ destul de bine prin faptul că de când îi este ţara, românul nu era sigur de aceea ce punea la o parte pentru vremurĭ grele şi toate economiile luĭ eraŭ prada năvălitorilor.

La chestiunea „Cât timp va dura scumpetea lemnelor", răspund : lemnele se vor eftini în primul an normal şi când administraţia C. F. R. va fi mai în măsură de a răspunde nevoelor cerinţe.

M. I. C.

UN PROVERB PE ZI

Nu soarele face umbră.

PROPUNERI
asupra educaţieĭ şi instrucţieĭ ofiţerilor

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Craiova, 15 Februarie

D. colonel Em. Russo, şeful statuluĭ major al corpuluĭ I de armată, şi-a desvoltat aseară la cercul militar conferinţa cu titlul de mai sus.

Plecând de la principiul că conducerea războaelor şi a luptelor moderne se întemeiază pe instrucţia individuală a ofiţerilor, a gradelor inferioare şi a soldaţilor precum şi pe o solidă educaţie militară, conferenţiarul discută partea întîia a acestuĭ principiu avizând la mijloacele prin cari s'ar putea asigura ofiţerilor o solidă educaţie şi instrucţie în vederea pregătireĭ pentru războiŭ.

Educaţiunea militară este de mare importanţă pentru meseria armelor, căci de ea depinde caracterul, disciplina, abnegaţiunea, onoarea, devotamentul şi vitejia, aceste 6 marĭ calităţi militare ce se cer unuĭ ofiţer.

Analizează în parte pe fie-care din aceste calităţi începând cu caracterul pe care'l defineşte ca un complex a treĭ mărete manifestări : jertfire pentru onoare şi datorie, dragoste pentru adevăr şi devotament pentru dreptate.

Cel mai mare duşman al acesteĭ calităţi aşa de importante, este linguşirea, zice conferenţiarul, şi contra ei trebue să luptăm din toate puterile, căci ea este viermele care o roade, ca este rugina ce atacă sfârlicitorul oţel ; caracterul.

Să nu se confunde însă linguşirea cu supunerea la ordine, respectul, deferenţa şi cuviinţa ce fie-care inferior datorează superiorului ; căci pe când acestea sunt calităţi, linguşirea este o plagă, un defect. Grija dar de căpetenie a celor însărcinaţi cu educaţia ofiţerilor, sau mai bine zis a tinerilor ce se devotează acesteĭ carierĭ, e să le formeze de cu vreme caracterul, atunci când cunoştinţele sunt încă virgine, neatinse, când sentimentele înfloresc, când inimile şi sufletele sunt deschise binelui.

Caracterul atinge sublimul în războiŭ şi pilde măreţe putem lua din chiar istoria neamuluĭ nostru. Ştefan cel Mare, Mihaiŭ Viteazu şi M. S. Regele Carol I ne-aŭ dat cea mai vie dovadă în războaele purtate cu duşmaniĭ de cel mai sublim şi ideal caracter ostăşesc.

Discută în treacăt şi cele-l'alte calităţi cari formează educaţia militară şi apoĭ trece la instrucţia militară.

Ori-ce ofiţer, spre a fi la înălţimea misiuneĭ sale, trebue s'aibe pe lângă o bună educaţie militară, şi solide cunoştinţe ale arteĭ şi ştiinţeĭ militaro, adică instrucţiunea militară.

Şi în această ramură ca în toate cele-l'alte, cunoştinţele necesare nu se pot dobândi de cât printr'o muncă încordată ; inteligenţa nu poate substitui munca, ea numaĭ ajută.

Iniţiativa, disciplina voluntară şi unitatea de doctrină sunt treĭ puternice pârghiĭ ale instrucţiuneĭ militare.

Noul ofiţer când vine la corp nu cunoaşte de cât drumul cariereĭ sale fără însă să-l fi străbătut vre-odată. De aceea are trebuinţă de un ajutor, de o direcţie, de un impuls. Aci ca şi pentru educaţie ce apare şeful de corp, care iniţiază pe ofiţer şi-l face să pue în practică ceea ce a învăţat în şcoală. Să nu se creadă însă că trebue să se urmeze direcţia din şcoală ; acum ofiţeruluĭ trebue să i se lase deplină libertate de a compara ideile emise de diferiţi autoriĭ, de a le discuta de a face alegere, de a argumenta pro şi contra, cu alte cuvinte de a emite singur ideiĭ, pe cită vreme până acum primea numaĭ.

Pentru realizarea acestuĭ scop, şefiĭ de corp ar trebui să ţie seamă de următoarele consilii : Să nu ţină ofiţerul în aceiaşi stare de serviciu de dimineaţă până seara, să nu i se creeze nici un fel de ocupaţiuni neproductive pentru meserie, să i se dea deplină libertate de acţiune şi să i se lase iniţiativa, bine înţeles cu carecare rezervă la început.

Unită apoĭ instrucţiunea militară teoretică cu cea practică, în condiţiunile de maĭ sus, vom vedea ce roade folositoare va da acest fel de a vedea, acest mod de a instrui.

O măsură iarăşi bună ar fi ca toate regimentele să aibă biblioteci complecte, cu scrieri militare, pe care ofiţerul să le poată consulta.

După conferenţiar, anul militar ar putea fi împărţit în două : adică de la 1 Aprilie până la 1 Noembre şi de la 1 Noembre până la 1 Aprile.

În prima perioadă, ofiţerul să lucreze numaĭ la instrucţia practică : exerciţiĭ de luptă, instrucţia mecanică a regulamentelor tactice cu trupa şi manevre cu unităţi micĭ şi de garnizonă.

In cea de a doua perioadă ofiţerul să se ocupe cu discuţiĭ, comentariĭ, conferinţe, manevră pe hartă saŭ joc de războiŭ, cu un cuvînt instrucţia teoretică.

Rezumând cele expuse, d. colonel Russo arată că principiile pentru a se obţine o bună educaţiune şi instrucţiune militară sunt :

Educaţiunea şi instrucţiunea ofiţerului urmează a fi mereŭ complectate şi perfecţionate după cerinţele progresive ale arteĭ războinice.

Ele să fie conduse de şefiĭ într'un mod metodic şi să fie predate după o

unitate de vederĭ, cel puţin pe corpuri de armată.

Ofiţeriĭ în sfera lor de acţiune să pue multă stăruinţă şi o doză mare de răbdare, iar şefiĭ să dea ordine, însă să lase libertate şi iniţiativă în executarea lor.

Conferenţiarul închee spunând că în zilele noastre armata confundându-se cu naţiunea, orî-ce spirit de castă trebue să dispară şi numaĭ dragostea de neam să ne călăuzească la propăşirea armateĭ, deci a scumpeĭ noastre patriĭ.

La această conferinţă aŭ asistat toţi şefiĭ de corpuri din garnizoană şi aproape toţi ofiţeriĭ.

Conferinţiarul a fost călduros felicitat. **Lucilius.**

Mişcarea universitară

Nici erĭ nu s'aŭ ţinut cursurĭ la universitate. Deşi unii profesoriĭ veniserĭ să-şi facă lecţiunile, aŭ fost nevoiţi să renunţe, de oare-ce atât cancelaria cât şi sălile eraŭ închise, în urma hotărîreĭ d-luĭ rector.

* * *

Dimineaţa urma să se ţie, pe sălile universităţeĭ o întrunire a studenţilor. Faţă de numărul lor restrîns nu s'a luat însă nici o hotărîre.

S'a anunţat că seara la orele 6 să se adune toţi studenţiĭ la Universitate. In acest scop s'a împărţit un apel.

* * *

După amiazî s'aŭ lipit pe zidurile Capitaleĭ afişe prin care se anunţă pentru mâine, Duminică, la orele 3 d. a. o întrunire a profesorilor universitarĭ, la Dacia, spre a discuta asupra situaţiuneĭ create universităţeĭ prin proectul de lege al învăţământului superior.

La această întrunire vor vorbi d-niĭ Pangrati, Valerian Urseanu, dr. I. Cantacuzino, Titu Maiorescu şi N. Ierga.

* * *

Din partea societăţeĭ studenţilor în drept „C. Bosianu" am primit următoarea comunicare:

„Comitetul societăţeĭ studenţilor în drept „C. Bosianu", încunoştiinţează că numita societate nu a hotărît participarea la grevă, nu a delegat pe nimeni care să o reprezinte în comitetul de acţiune al grevei şi în acelaşi timp declară ca o uzurpare a atribuţieĭ de preşedinte luată de d. Staicu, secretar de şedinţă".

Societatea studenţilor în teologie ne comunică :

„Membriĭ societăţeĭ studenţilor în teologie, faţă cu actuala împrejurare, se conformă hotărîrilor autorităţeĭ şcolare. Se abţin însă de la orî-ce manifestaţiuni publice zgomotoase întru cât acestea sunt nepotrivite scopului societăţeĭ şi chemăreĭ pentru care studenţimea teologică se pregăteşte".

* * *

D. Disescu, ministru instrucţiuneĭ publice, a primit următoarea telegramă :

„Studenţimea universitară ieşană trimete expresiunea sentimentelor sale de gratitudine şi profundă recunoştinţă marelui bărbat de stat, care prin străduinţele sale realizează înălţarea învăţământuluĭ superior în genere şi a universităţeĭ ieşene în genere".

In numele asociaţieĭ generale a studenţilor „Uniunea" : preşedinte C. Ionescu. In numele studenţilor în medicină : Ioan Em. Leonida.

O asemenea telegramă a fost expediată d-luĭ prim-ministru, iar alta d-luĭ Triandafil, preşedintele Camereĭ.

Intrunirea studenţilor.—Manifestaţie la d. Dumitrescu-Iaşi

La orele 6 d. a., un mare numĕr de studenţi s'aŭ întrunit pe sălile universităţeĭ.

D. Panaitescu, student la litere, a făcut cunoscut că guvernul a retras proiectul de lege al învăţământuluĭ superior. Numeşte acest fapt o victorie academică datorită senatuluĭ universitar şi studenţimeĭ. Sfîrşeşte propunând să se facă o manifestaţie de simpatie d-luĭ C. Dumitrescu-Iaşi, rectorul universităţeĭ.

In corpore studenţiĭ pornesc apoĭ în linişte pe str. Rahoveĭ până la locuinţa d-luĭ C. Dumitrescu-Iaşi, căruia i se face o manifestaţie de simpatie.

D. rector mulţumeşte studenţimeĭ, şi anunţând că guvernul şi-a retras proectul de lege, spune că totul va intra în ordine.

De la locuinţa d-luĭ rector, studenţiĭ s'aŭ înapoiat la Universitate, de unde s'aŭ despărţit în linişte.

Intrunirea profesorilor

La orele 9 jum. seara, profesoriĭ universitarĭ aŭ fost convocaţi la o întrunire în cancelaria universităţeĭ. Aŭ luat parte 50 de profesorĭ din ceĭ 80 câţi sunt la universitatea din Bucureşti.

Primul a luat cuvîntul d. C. Dumitrescu-Iaşi, rectorul universităţeĭ, care după ce a spus că guvernul a retras proectul de lege al învăţământuluĭ superior, arată triumful profesorilor, cărora le mulţumeşte. Propune să se trimită o telegramă colegilor din Iaşi cari s'aŭ asociat la mişcarea universitară.

In telegramă se arată triumful mişcăreĭ şi mulţumeşte de concursul dat.

D. Titu Maiorescu luând cuvîntul aduce elogiĭ d-luĭ Dumitrescu-Iaşi, căruia se datoreşte în mare parte că proiectul de lege nu a putut fi adus la împlinire.

Se hotărăşte apoĭ ca cursurile să reînceapă Luni dimineaţă.

Intrunirea s'a terminat la orele 10 jumătate.

GROAZNICA EXPLOZIE
DE LA UZINA «ELECTRICA»

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Câmpina, 15 Februarie.

Mă refer la telegrama mea de astă-zi şi revin cu amănunte, pentru ca cititoriĭ ziarului să fie bine orientaţi asupra celor întâmplate.

Explozia

Pe la orele 9 seara — din 14 Februarie—o teribilă bubuitură făcu ca toată împrejurimea uzineĭ să se cutremure, părând a fi un cutremur de pământ. Se întîmplase ca unul din marile cazane de aburi cu ţevi purtând No. 1 să explodeze şi aceasta în timpul când 6 lucrători se odihneau mâncând în jurul luĭ.

Ajutorare

Primele ajutoare aŭ fost date de către restul echipeĭ de lucrători din uzină, iar în urmă sosi echipa de salvare „Samariter der Colone Steaua Română" şi d-rul Julius Friedmann, medicul uzineĭ, dând toate îngrijirile victimelor.

După o muncă colosală, d'abia pe la ora 4 noaptea s'aŭ scos de sub dărâmături două cadavre oribil mutilate : a luĭ Costache Cojocaru şi a luĭ Ghiţă Alex. Macedon.

Victimele

Sunt 6 victime în total şi anume : Costache Cojocaru, însurat, şi Ghiţă Alex. Macedon, ambiĭ din Breaza-de-sus, cari aŭ fost scoşi morţi de sub dărâmături ; la spital se află în stare muribundă : Ghiţă Cofaru, însurat, şi Nae Cojocaru, din Breaza-de-sus ; grav răniţi sunt : Ion Radu Duţu, de 18 ani, şi Ghiţă Ghiaus, tot de 18 ani, ambiĭ din Breaza-de-sus. Toţi, afară de ultimiĭ 2, aŭ mulţi copiĭ.

Cauzele catastrofeĭ

Cauza adevărată a acesteĭ teribile catastrofe nu se cunoaşte încă, fiind diferite versiuni şi anume :

1) Că explozia a provenit din cauza prea marelui presiuni date cazanuluĭ ;

2) Că cazanul ar fi fost defectuos ;

3) Că nu s'a dat în d'ajuns apă cazanuluĭ şi altele mai puţin însemnate.

O convorbire cu şeful uzineĭ

Găsind pe d. inginer Ahrend, şeful uzineĭ d'aci, l'am rugat a-mi explica causele acesteĭ explosiĭ.

D-sa, încă viŭ impresionat de cele întâmplate, desminte versiunile asupra causeĭ acesteĭ explozii, zicând că e exclusă posibilitatea ca din causa prea marelui presiuni date cazanuluĭ, acesta să fi explodat, de oare-ce la fie-care cazan sunt prevăzute 2 ventile de siguranţă — cari sunt aşezate d'asupra cazanului— şi cari în ast-fel de casuri opresc explodarea saŭ te înştiinţează.

D-sa desminte şi a doua versiune, zicând că cazanul este întrebuinţat de prea puţin timp. Rămâne deci să se constate causa în altă direcţie şi pentru acest scop d-sa a şi rugat administraţia uzineĭ să numească o comisiune de experţi pentru a se constata cu preciziune causele exploziei.

Pagubele

Acoperişul de pe partea unde era cazanul a fost aruncat în aer, zidul din acea parte, cazanul şi în fine mai toate uşile şi ferestrele s'aŭ făcut ţăndări. Până acum, d. inginer-şef evaluiază pagubele la peste 40.000 leĭ şi rămâne să se mai stabilească şi altele.

Impresia în oraş e colosală, de asemenea în satul Breaza-de-sus de unde sunt toate victimele acesteĭ teribile catastrofe.

Familiile morţilor vor căpăta despăgubiri, fiind-că toţi eraŭ asiguraţi de uzină contra accidenteloŕ.

CARNETUL MEU
Greve vechĭ, noŭ şi viitoare

Am avut, în ţară, greve
Fel de fel, şi... numeroase,
Căutând greviştiĭ noştri
Ca să tragă mîĭ foloase...

Lucrătoriĭ, maĭ cu seamă,
Tot aŭ fost în grevă mare,
Pentru munca maĭ puţină
Şi sporirea de... salare...

Aŭ maĭ fost, pe urmă, 'n grevă
Deputaţi-odinioară,
Căci voiaŭ de la Putere
Pe bătrânĭ să'i dea afară...

Acu 'n grevă 's profesorĭ,
Ce's maĭ marĭ la noĭ în ţară,
Şi cu eĭ studenţiĭ noştri
De îndată s'aliară...

Dar o grevă viitoare, —
Care mie o să'mĭ placă,
S'o să placă, zăŭ, d'apuruĭ
Şi la lumea cea săracă...

E că 'n grevă-o să se pună
Popiĭ noştri chiar acuşa,
Căci d'acuma nu maĭ umblă
La zi'ntâiŭ cu... «căldăruşa !»

Marion

FUNERALIILE GENERALULUI LAHOVARY
Aducerea rămăşiţelor în ţară

Trenul, care aducea din Paris rămăşiţele pământeşti ale generaluluĭ Lahovari, a intrat erĭ în gara T.-Severin la orele 10.30 dimineaţa. Pe peron se afla lume multă şi preoţiĭ tuturor bisericilor din acel oraş, care aŭ oficiat o slujbă pentru odihna sufletuluĭ răposatului.

Colonia macedoneană din T.-Severin se afla de asemenea la gară şi a depus o coroană cu următoarea inscripţiune : „Colonia româno-macedoneană din Severin, generaluluĭ Lahovari, regrete eterne".

D-niĭ Ion Lahovari, ministrul domeniilor, şi Emil Lahovari, deputat, coborându-se din tren, aŭ mulţumit macedonenilor pentru coroana depusă.

Craiova, 16.— Azĭ la orele 1.07 a trecut prin gara locală trenul special conţinând rămăşiţele mortuare ale generaluluĭ Lahovari.

Pe peronul găreĭ eraŭ primarul Chintescu, prefectul şi directorul poliţieĭ, directorul prefecturеĭ şi mulţi fruntaşi conservatorĭ.

S'a depus o coroană pe sicriu.

După 10 minute trenul s'a pus din noŭ în mişcare.

* * *

Locuitoriĭ fruntaşi din Găeşti cu primarul lor, d. Cornescu, aŭ depus pe sicriul generaluluĭ Lahovari, când trenul a trecut prin gara Găeşti, o splendidă coroană.

IN CAPITALA

Trenul care aducea din streinătate corpul generaluluĭ Lahovary a sosit în Capitală la orele 6.55.

Peronul găreĭ de Nord era plin de persoanele venite să aducă ultimele omagiĭ rămăşiţelor regretatului general.

Printre ceĭ de faţă am remarcat pe lângă membriĭ familieĭ Lahovary, pe d-niĭ ministrul Greceanu, care representa guvernul, N. Economu, vice-preşedintele Senatuluĭ, D. Neniţescu, vice-preşedintele Camereĭ, un mare număr de deputaţi şi de senatorĭ, d. Dulia Zamfirescu, secretarul general al ministeruluĭ de externe, împreună cu toţi directorii şi funcţionarii principali ai acelui departament, funcţionariĭ ministeruluĭ de domeniiĭ în

frunte cu d. secretar general N. Cosăcescu, directoriĭ serviciuluĭ sanitar, poştelor, regieĭ, penitenciarelor şi teatrelor împreună cu funcţionariĭ principali, d. Cazimir, şeful cabinetuluĭ d-luĭ ministru de domeniiĭ, personalul primărieĭ Capitaleĭ, d-niĭ Al. Locusteanu, general Gheorghiu, comandantul pieţeĭ, general Brătianu, consiliul comunal al Capitaleĭ, delegaţii prefecturеĭ de Ilfov şi în fine, un mare numĕr de cetăţeni veniţi din toate unghiurile Capitaleĭ.

* * *

La ora precisă trenul intră în gară. Imensa asistenţă, peste care plana un vânt de tristeţe, se descoperă.

Se precede imediat la deschiderea vagonuluĭ în care era aşezat sicriul defunctuluĭ general.

Pe când se făceaŭ aceste preparaţiuni, dintr'un vagon învecinat descind d-niĭ Ion Lahovary, N. Lahovary, Emil Lahovary, Roznovanu, Zănescu, Radu Văcărescu şi prinţul Bibescu, cari cu o zi maĭ înainte plecară la Vârciorova întru întâmpinarea rămăşiţelor regretatuluĭ general.

Sicriul a fost scos din vagonul mortuar şi transportat pe umeriĭ de maĭ mulţi prieteni şi devotaţi ai fostuluĭ ministru de externe, până la peronul exterior al găriĭ unde aştepta un drîc tras de şase caĭ.

Era dricul cu care acum un an a fost înmormântat tînărul Jak Lahovări. Acelaş dric, acum, servea spre a transporta la ultimul locaş pe generalul, conform ultimelor sale dorinţe exprimate în scrisoarea aceea mişcătoare pe care cititoriĭ noştri o cunosc şi care a stors atâtea lacrămi din ochiĭ tuturor punând în evidenţă, în întreaga-i goliciune, inima însângerată a tatălui îndurerat.

Dricul acoperit de numeroase coroane îşi luă mersul încet spre oraş, în lumina facleloŕ aprinse cari luminaŭ drumul cu lumina lor lugubră.

* * *

Piaţa găreĭ era plină de o mulţime compactă.

In calea Griviţeĭ, parvoazată cu steaguri îndoliate, staţiona de asemenea un public foarte numeros, care era înşirat la infinit pe ambele trotuare.

Carul funebru urmat de membriĭ familieĭ şi prieteniĭ defunctuluĭ general parcurse calea Griviţeĭ şi intră în calea Victorieĭ oprindu-se la biserica Albă.

Accesul bisericeĭ nu era permis de cât membrilor familieĭ şi unuĭ numĕr foarte restrâns de persoane marcante.

Sfântul locaş era în interior îmbrăcat cu tot negru.

In fund, spre altar, se înălţa un catafalc pe care a fost aşezat sicriul generaluluĭ care fu acoperit de numeroase jerbe de florĭ naturale.

De jur împrejur de-a-lungul pereţilor eraŭ aşezate un mare numĕr de coroane depuse din partea membrilor familieĭ, cluburiloŕ conservatoare din Capitală şi din Iaşi, judeţuluĭ Ilfov, primărieĭ Capitaleĭ, cetăţenilor bucureşteni, camarazilor de arme, cu un cuvînt, din partea tuturor acelora cari l'aŭ iubit, l'aŭ respectat şi l'aŭ admirat pe regretatul general Lahovary.

* * *

Inmormîntarea se va face azĭ, Sâmbătă, la orele 1 p. m.

Cortegiul va porni de la biserica Albă. **Mes.**

ŞTIRI DIN STREINATATE

— Prin poştă —

∴ Căpitanul André Déroulède, fratele cunoscutuluĭ naţionalist francez Paul, este pe moarte, în urma unuĭ leziuni interne, agravată acum, pe urma unuĭ răni căpătate în războaiele de la 1870. André Déroulède este în vîrstă de 60 ani.

∴ După ce comisiunea judiciară macedoneană a trecut prin Prizrend şi M